

**A XXI. század módszerei a könyvvizsgálók oktatásában - avagy a digitális kompetenciák
és digitális tanulás fejlesztése**

Madarasiné Dr. Szirmai Andrea, BGE PSZK, egyetemi docens, könyvvizsgáló

2017. szeptember 8.

1. szekció

10:00 – 10:30

Ennek az összefoglalónak az a célja, hogy rámutassunk arra, hogy napjainkban milyen jelentőséggel bír a digitális kompetenciák és digitális tanulás fejlesztésének kérdése minden szakmában, így a könyvvizsgálatban is. Az MKVK célja, hogy a **digitális tanulás** kezdeti nehézségeinek áthidalásában segítséget nyújtson és utat mutasson a könyvvizsgálóknak. Az egyik meghatározó nemzetközi szervezet (például az IAESB, Nemzetközi Számviteli Oktatási Standard Bizottság) is folyamatosan kutat és megújul ezen témában és keresi azokat a megoldásokat, ami a legcélszerűbb és szükségszerű a könyvvizsgálók folyamatos továbbképzésében.

Ennek egyik eszköze lehet, hogy az oktatási anyagokat elektronikus úton teszik elérhetővé, mint ahogyan ezt az MKVK is megteszi a 2017. évi oktatási anyaggal. Nyilvánvalóan ez egy kis és első lépés, ugyanakkor hosszú távú célkitűzés, hogy a nemzetközi szervezet előírásainak megfelelően, és Magyarország digitalizálódását követve, a könyvvizsgálók is fejlesszék digitális kompetenciáikat és a digitális tanulás iránt fogékonyá váljanak.

Betekintést kapnak arra vonatkozóan is, hogy milyen modern képzési lehetőségek vannak a hagyományos módszereken túl, illetve azokkal ötvözve, melyek lehetnek ezeknek a legfőbb előnyei a könyvvizsgálói folyamatos továbbképzésekben.

Könyvvizsgálók folyamatos továbbképzése - MKVK szabályozási és követelmény keretek

A kamarai tag könyvvizsgáló köteles a szakmai továbbképzési rendszerben részt venni. Az MKVK Szakmai továbbképzési szabályzat (3) bekezdése alapján „Az évente szervezett általános továbbképzés célja a tagok könyvvizsgálati, számviteli, jogi ismereteinek, könyvvizsgálati módszereinek fejlesztése, egységesítése.”

2018-tól összesen 20 kreditet kell szerezni, a eddigi 16 kredit helyett, (szüneteltető 65 év feletti tagnak csak 8 kredit kötelező). A 20 kredit megosztása:

- 1) Központi szervezésű általános továbbképzés: egész napos, 8 óras, ami 4 kreditet jelent és csak a tárgyévben érvényesíthető
- 2) MKVK által szervezett, vagy annak részvételével vagy elfogadásával, nem központilag szervezett továbbképzés: 8 kredit, ebből 1-2 kredit a különböző minősítésekre vonatkozó kreditek száma
  - o 2 kreditesek: IFRS és költségvetési minősítések
  - o 1 kreditesek: pénzügyi intézményi, befektetési vállalkozási, pénztári, biztosítói, kibocsátói minősítések
- 3) Önképzés: 8 kredit (MKVK nem kötelező jellegű ajánlásával)

Az MKVK által szervezett képzésekre jelentkezés esetén a tagdíj 12 kreditet fedez. Maximum 4 többlet kredit vihető át és csak a következő a következő évre, az eddigi 8 kredit helyett.

Az e-learning képzési forma keretében a kreditpontokból évente legalább 4 kreditpontot kell teljesíteni. Szeptembertől ezt egy e-learning szolgáltató lesz, az MKVKOK.

A jövő a digitalizálás

„A XXI. század beköszöntével, a teljes nemzetgazdaságot átfogó és arra pozitív hatással bíró jelenségként terjedt el a digitalizáció, mára átszövi a gazdaság és társadalom működésének legtöbb területét. Európában 2010-től kezdtek tudatos stratégiát építeni a digitalizáció köré. A folyamatnak számos gazdaságpolitikai dimenziója is van: jelentős hatással rendelkezik az ipari termelésre és munkatermelékenységre, a közigazgatásra, a pénzügyi infrastruktúrára, a munkaerőpiacra, valamint az oktatásra és az egészségügyre is.” (Hausmann, 2017.)

Világszerte egy új digitális megosztottság tapasztalható azok között, akik hozzáférnek, és akik nem tudnak élni az innovatív, IKT-ra épülő digitális tanulás és a kapcsolódó online szolgáltatások lehetőségével.

Nemzetközi kitekintés

„A digitális ügyek jelentőségét mutatja az, hogy az Európai Bizottság az egységes digitális piac létrehozására stratégiai célként tekint. Az EU 2020 stratégia egyik prioritása a 2010-ben kidolgozott **Európai Digitális Menetrend**, amely az egységes digitális piac létrehozását, az interoperabilitás és az IKT-szabványok optimalisabb meghatározását, az infokommunikációs technológia előnyeinek hangsúlyozását, a nagy sebességű és szupergyors internet-hozzáférés minél szélesebb körben történő biztosítását, valamint a kutatási és innovációs beruházások számának növelését tűzte ki célul.” (Hausmann, 2017.)

„A közigazgatásoknak 2022-re nyitottnak, átláthatónak, hatékonyak és inkluzívnak kell lenniük. A polgárok és vállalkozások számára határok nélküli, egyénre szabott, felhasználóbarát, hozzáférhető és „végponttól végpontig” jellegű digitális közszolgáltatásokat kell nyújtaniuk. Mindezek csökkentik a polgárokat és vállalkozásokat, különösen pedig a kkv-kat terhelő költségeket, korlátokat és adminisztrációs akadályokat, ezáltal kihasználva a digitális forradalom kínálta valamennyi előnyt. Ennek összhangban kell lennie a közigazgatás méltányos átszervezésével.”

„Az EP támogatja az arra irányuló tervet, hogy a jövőbeli kezdeményezések az „alapértelmezésben digitális” elven alapuljanak és hangsúlyozza az egyszeri adatszolgáltatás elve alkalmazásának fontosságát. Ez a szükségtelenül hosszadalmas adminisztratív eljárások elkerülésével megkönnyíti a polgárok és a vállalatok számára a közigazgatásokkal való interakciót, és lehetővé teszi a korábban már megadott adatok más alkalmazásokhoz való újbóli felhasználását. A vélemény kiemeli, hogy a Bizottság tanulmányai szerint az „alapértelmezésben digitális” megközelítés uniós szintű végrehajtása 2017-ig mintegy 5 milliárd eurós megtakarítást eredményezne.” (EP, 2016/2273(INI))

Angela Merkel német kancellár 2017. márciusában a világ legnagyobb információs technológiai szakkonferenciájának, a hannoveri CeBIT-nek a megnyitóján kiemelte, hogy új világtörténelmi korszak bontakozik ki, amelyet Japánban az "5.0-ás társadalom" korának neveznek. Az embereket el kell vinni, be kell vezetni ebbe az új korszakba, de erre a politika egyedül nem képes, szüksége van a digitális technológiákat szolgáltató vállalatok segítségére, a többi között az oktatás új formáinak kialakításában, az "iskola digitalizációjában". Az államnak nagyon offenzív módon hozzá kell látnia a digitalizáció folyamatának előmozdításához, meg kell mutatnia az embereknek, hogy milyen többletértéket jelent az új korszak beköszönte. Így egyebek mellett fejleszteni kell a digitális közigazgatást és gondoskodnia kell az új technológiák nemzetközileg elfogadott szabványainak kidolgozásáról. (MTI 2017.03.)

Digitalizáció hazánkban

„A digitalizáció jelentőségét mutatja, hogy a versenyképességi rangsorok is mérik a területen elért állami teljesítményt. A **Világgazdasági Fórum** (WEF) globális versenyképességi indexe az innovációs és technológiai fejlettségi pilléreken belül vizsgálja a digitalizáció elterjedtségét és minőségét. Az IMD versenyképességi rangsora pedig a technológiai infrastruktúra alpillérén keresztül kísérel meg a digitális újítások mérését. Az IMD rangsorának technológiai infrastruktúra alpillérében Magyarország 61 ország közül a 2015-ös 46.-ról 2016-ra a 40. helyre javította pozícióját.

A digitalizáció terjedését egyéb szakrangsorok is mérik, ilyen például az **Európai Bizottság Digitális Gazdaság és Társadalom Indexe**, valamint az Európai Unió innovációs értékelő rangsora. Az Európai Bizottság indexe alapján Magyarország a kelet-közép-európai régióban kedvező helyen áll, de az uniós átlagtól kissé így is elmarad. Magyarország eredménye (45,3 százalék) az uniós átlagtól (51 %) elmarad, ugyanakkor hazánk a kelet-közép-európai régióban (V3-országok, Horvátország, Románia és Bulgária) Csehország mögött a második helyen áll, megelőzve tehát Lengyelországot (43,1 %) és Szlovákiát (44,1 %) is. Magyarország 2014-hez képest - a visegrádi országok átlagos javulási ütemét meghaladva - 6 %-ot javított az indexben elért helyezésén. Magyarország az uniós átlagnál jobban teljesít az internethasználat tekintetében, teljesítménye ugyanakkor elmarad a digitális technológia és a digitális közszolgáltatások területén.” (Hausmann, 2017.)

Magyarországon jelenleg öt minisztérium foglalkozik a digitális gazdaság kérdéseivel olyan módon, hogy az adott szerv intézményi struktúrájában kiemelten megjelennek a digitális ügyek.

A **Digitális Magyarország program** szintén a magyar digitalizációt kívánja elősegíteni, amelynek a főbb céljai többek között a szupergyors internet elérhetővé tétele, az állam által nyújtott szolgáltatások fejlődése, a digitális infokommunikációs alkalmazások és szolgáltatások elterjesztésének támogatása és ezeken keresztül az ország versenyképességének növelése. Ehhez a programhoz kapcsolódik a hazai informatikai és távközlési szektor fejlesztési irányait meghatározó Nemzeti Infokommunikációs Stratégia és az infokommunikációs szektor 2014-2020 közötti fejlesztési irányairól szóló Zöld könyv.

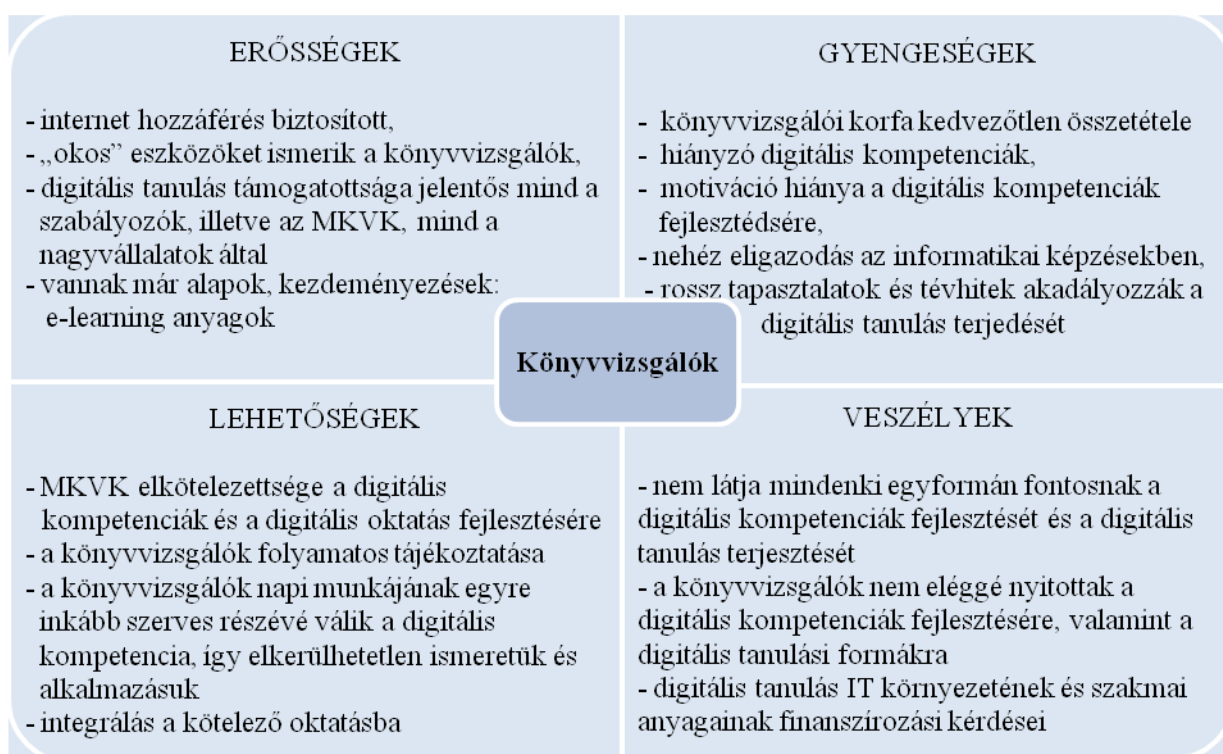
Magyarország Digitális Oktatási Stratégiájának (továbbiakban: MDOS) (2016. június 30.) igen átfogó anyaga kitér a felnőttkori tanulás értelmezésére, helyzet elemzésére SWOT elemzéssel együtt, felvázolja a jövő képet, stratégiai célokat és eszközrendszer rendel hozzá. A Stratégia a felnőttkori tanulás értelmezéséhez a 2011-ben az Európai Tanács által kiadott, a felnőttkori tanulásra vonatkozó megújított európai cselekvési program meghatározását vette alapul. Eszerint a felnőttkori tanulás, az egész életen át tartó tanulás részeként, kiterjed minden olyan formális, informális és nem formális – akár általános, akár szakmai jellegű – tanulási tevékenységre, amelyet felnőttek végeznek eredeti tanulmányaik kiegészítése céljából.

Digitalizáció és könyvvizsgálat

„A digitalizációs folyamatokban rejlik az emberi erőforrások versenyképességének egyik kulcsa is. A digitális eszközök és alkalmazások felhasználására is kiterjedő oktatás nélkülözhetetlen feltétele a modern kor kompetenciáinak sikeres megszerzésének. A közoktatás és szakképzés digitalizációja elsősorban az iskolák modern eszközökkel történő felszerelését, a tanárok digitális kompetenciáinak bővítését és a tanítási szemlélet, valamint a tananyag digitális tartalommal történő megtöltését jelenti.” (Hausmann, 2017.)

A könyvvizsgálók folyamatos szakmai továbbképzése esetében szintén elkerülhetetlen azzal szembesülni, hogy a világ gyorsan változik, egyre komplexebbek a gazdasági folyamatok és az azt alkotó gazdasági tranzakciók, amelyekkel a könyvvizsgáló dolgozik. Így ezek értelmezése, feldolgozása, tesztelése és a könyvvizsgálói állítások alátámasztása sem létezhet a digitalizáció által biztosított eszközök nélkül. A digitális eszközök, alkalmazások, hálózatok magabiztos használatának képessége létszükségletté vált az információkhoz való hozzáférés, kommunikáció is problémamegoldás szempontjából. (EC 2015). „A digitális kompetencia, mint kulcskompetencia mindennapi használata a társadalmi kirekesztődés, illetve befogadás meghatározó tényezőjévé vált, ezért mind európai, mind hazai szinten széleskörű összefogásra van szükség ahhoz, hogy minden állampolgár a digitális közösség aktív tagjává váljon.” (EC 2016)

Az MDOS 5.1.3. részében olvashatunk a digitális kompetencia fejlesztés SWOT elemzéséről. Ha ezt áttekintjük, ez alapján a könyvvizsgálókra is megfogalmazhatók **SWOT** tényezők:

Az MDOS alapján megfogalmazhatók az MKVK digitális kompetencia fejlesztésére és digitális oktatási anyagok biztosítására vonatkozó **stratégiai pontok** is:

- **Támogató környezet és koordináció:** A digitális tanulás támogató környezetének megteremtése és a digitális átalakulás koordinációjának biztosítása.
- **Tartalomfejlesztés és megosztás:** Színvonalas digitális tartalmak és nyitott oktatási segédanyagok folyamatos és a szükségleteknek megfelelő bővülésének, frissítésének és könnyű elérhetőségének biztosítása.
- **Digitális tanulás és IKT használat:** A digitális tanulás és IKT használat gyakorlati alkalmazásának és széleskörű elterjesztésének elősegítése. Itt említhetők meg az e-learninges tananyagok egyre széleskörűbb alkalmazása, az online kurzusok bevezetése, valamint új oktatási módszerek megjelenése

(workshop jellegű képzések, blended learning, stb.)

- **Mérési- értékelési rendszer:** Szisztematikusan felépített, hatékonyan működő mérés-értékelési rendszer kialakítása, a képzési rendszer digitális adminisztrációjának teljeskörűvé tétele.

Nemzetközi képzési kezdeményezések

Az IAESB (International Accounting Education Standards Board), azaz a **Nemzetközi Számviteli Oktatási Standard Bizottság** egy független standard-alkotó testület, amely a közérdeket szolgálja azzal, hogy a számviteli szakemberek képzésére vonatkozóan standardokat alkot, amelyek technikai kompetenciákat, szakmai képességeket, értékeket, etikát és magatartási normákat fogalmazznak meg. A standardalkotást támogatja észrevételeivel és tanácsaival az IAESB Konzultációs Tanácsadó Csoportja, szabályozók, az IFAC tagszervezetek, az ő tagjaik, más számviteli szakmai szervezetek és a közvélemény.

Az IAESB 2017-ben is megjelentette a Nemzetközi Oktatási Álláspontok kézikönyvét, a melynek **7. standardja** a **számviteli szakemberek folyamatos továbbképzéséről** szól (IES 7: Continuing Professional Development). Ezt a standardot utoljára 2014-ben módosították, ám 2017. júniusában közzétették a standard módosításának tervezetét, az új standard 2019. januárjától lép hatályba.

A standard az alábbi tevékenységeket jelöli meg, amelyek a szakmai továbbképzés elemei lehetnek:

- Oktatási programokon való részvétel, amely kivitelezhető kontakt, e-learning, vagy virtuális élő kurzusokkal, konferenciákkal, egyéb szemináriumokkal,
- Oktatási programok kidolgozása, áttekintése,
- Gyakorlati tapasztalatok és egyéni szakmai fejlődési tervek bemutatása önértékelés formájában,
- Szakmai továbbképzéseken (“On-the-job képzések”) való részvétel mentor vagy tanácsadó segítségével,
- Szakmai továbbképzések (“On-the-job képzések”) nyújtása, teljesítmény visszajelzések, szakmai fejlődési útmutatás mentorként, tanácsadóként,
- Szakmai, technikai bizottságokban való részvétel,
- Szakcikk, könyvek (technikai, szakmai vagy tudományos jellegű) publikálása,
- Valamely jelentős kérdés kutatása, ideértve a szakirodalom tanulmányozása,
- Újbóli szakvizsgára vagy formális vizsgára való felkészülés.

Az IAESB egy **kérdőívet** is közzétett, amely azt a célt szolgálja, hogy felmérje a könyvvizsgálók információs és kommunikációs technológiai (ICT) képességeit, készségeit, azok irányait és hatásait. A kérdőív kérdései többek között azt firtatják, hogy a válaszadó könyvvizsgáló mennyiben érzi, ért egyet azzal, hogy:

- Az ICT készségekben való elmaradás minden könyvvizsgálóra és az általuk nyújtott szolgáltatásokra hatással lehet.
- Kihívást jelent az új technológiák megtanulása
- Az IAESB-nek a jelenleg és jövőben szükséges készségeket azonosítva kell értelmeznie az ICT készségeket, képességeket.
- Az ICT készségek, képességek megfontolásánál a könyvvizsgálói képzés kezdetére és a folyamatos továbbképzésekre kell a hangsúlyt helyezni.
- Az ICT készségek, képességek magukba foglalják a különböző technológiai platformok (szoftverek és hardwarek) megértését, valamint azt, hogy a könyvvizsgáló szerepére hogyan hatnak ezek a technológiai hatások.

Az IAESB az ICT készségek, képességek elemzése során öt kulcsterületet azonosított arra kérve a válaszadókat, hogy értékeljék, mely területek mennyire fontosak számukra (1-5-ig terjedő skálán):

- Üzleti élelátás: az eredmények helyes értelmezése, kockázatok felmérésének képessége, nagy mennyiségű adatok értelmezése, helyes kérdések megfogalmazása, stb.
- Viselkedési kompetencia: szakmai vélemény, intellektuális érdeklődés, kritikai gondolkodás, az adatok felelős és etikus használata, life-long-learning, szakértők bevonásának megítélése, stb.
- Digitális technológiák: vizualizációs eszközök, vállalat üzleti tervezési, számviteli rendszerek, információ áramlás, szoftverek-hardverek, adatbiztonság, IT irányítás, új technológiák ismerete, stb.
- Adatelemzés, szintézis-analízis: adatintegritás, a fontos adatok, kivételek és elvárások felismerése, értelmezése, stb.
- Kommunikáció: információ áramlás a különböző eszközök és rendszerek között, közösségi média használata, különböző technológiák alkalmazása a kommunikációhoz, stb.

Azt a kérdést is megfogalmazza a kérdőív, hogy a válaszadó szerint mely a három legfontosabb könyvvizsgálói készség, képesség az ICT használata során.

Az IAESB kijelenti, hogy az ICT projekt még a kezdeti szakaszában van, a jövőben kerül sor a szakirodalom áttekintésére, egyeztetésekre, az inputok bekérésére az érintettektől, valamint annak eldöntésére, hogy az ICT készségek fejlődésének támogatása milyen formában valósuljon meg, új standard kidolgozásával, útmutató készítésével, vagy éppen a jelenlegi anyagok átdolgozásával, stb.

A kérdőív célkitűzéseit tekintve észlelhető, hogy az IAESB is érzékeli a világszintű változást és egyben kihívást, amit a digitalizáció „elhatalmasodása” indukál, és azt igyekszik feltérképezni, hogy milyen lehetőségeket és elvárásokat jelent ez a könyvvizsgálói szakmában. A kérdőív eredményei és a folyamatos egyeztetések eredményeképpen a jövőben felvázolhatók a szükséges lépések, szabályozási-követelménybeli változtatások.

Mit csinálunk az MKVK keretében jelenleg, és merre tarthat a jövő?

Az MKVK továbbképzési profiljában jelenleg erőteljesebb az ún. **előadó központú képzési forma**, amikor az előadó az aktív szereplő, a hallgatók inkább passzívak. Ennek megjelenései: előadás, magyarázat, elbeszélés, (tan)beszélgetés, szemléltetés (demonstráció) stb.

Ettől jelent elmozdulást, fejlődést, hogy a kredit pontok megszerzése során megjelenik az önképzés, az ún. **önirányító forma**, amely önszervező, önszabályozó tanulási forma, amikor a felnőtt tanuló önállóan képes a tanulási folyamat lebonyolítására.

Az igazi előrelépést a **résztevő központú formák** jelentik, amikor a tanítás-tanulás folyamata elsősorban a résztvevők irányított közös munkájának eredménye, amelynek során a résztvevők megosztják egymással tudásukat és tapasztalatukat. Ennek megjelenési módjai lehet a csoportmunka, tréning, coaching, projektmunka stb.

Tekintsük át, melyek azok a résztvevői szempontból aktív képzési formák, amelyek egyrészt már megjelennek az MKVK továbbképzési rendszerében, illetve a jövőbeni lehetőségeket mutatják. Kezdjük az e-learning módszerének megismerésével.

E-learning

Statisztikák szerint a Föld teljes lakosságának jelenleg mintegy 49 %-a, Európa lakosságának 74 %-a internet-felhasználó. A folyamatosan növekvő arány, illetve a digitalizáció és az ICT technológiák sokszínűsége adott teret az ún. e-learning oktatási formának. A fogalom a kilencvenes évek második felétől vált általánossá, a hagyományos oktatás megújítására, mely lehetőséget adhat az egyén önképzésére, önfejlesztésére (Fülöp-Bíró, 2004)

Mivel az e-learning alkalmazása a földrajzi korlátokat megszüntette, egy megfelelő IT háttérrel rengeteg felhasználóhoz juthat el az adott tartalom, és a felhasználó időben és térben kevésbé korlátozva tud tanulni, így az e-learning az egyik kedvenc módszerré vált napjainkra.

Az e-learning a számítógéppel segített tanulás az internetes, webalapú tanulás és a távoktatás oktatási-tanulási formákból építkezik.

Melyek a felhasználók számára az e-learning előnyei és esetleges hátrányai?

ELŐNYÖK	HÁTRÁNYOK
Rugalmas, egyedileg ütemezhető tanulási folyamat	Hiányozhatnak a felhasználó digitális kompetenciái
Korlátok nélküli (térben és időben)	Olyan IT rendszert igényel, amely az e-learning letöltésére alkalmas
Költségmegtakarító hatású: utazási költségek nem merülnek fel, az e-learning tananyagok jellemzően olcsóbbak	Motiváció hiánya: Félreértelmezett e-learninges önképzés, a felhasználó csak „túlesik” az anyagon, teljesíti a követelményt
A tanulás interaktív, a tananyag szerkezete dinamikus	Nincs személyes kapcsolat az előadóval (online visszacsatolást, kommunikációt sok rendszer biztosít)
Az egyéni tanulási utakat, fejlődést jobban ki tudja szolgálni	A felhasználó elszigetelődhet, „magányossá” válhat

Nyilvánvalóan megjelenhet az az érv is, hogy az e-learning a tartalmat nyújtó oldaláról is költségcsökkentő hatású. Ez hosszú távon valósulhat meg, gondoljunk csak arra, hogy milyen beruházási igényt jelent az IT és szolgáltató rendszerek fejlesztése, biztosítása, illetve, hogy egy jó e-learning anyag kifejlesztése igen időigényes.

Természetesen számos olyan módszer merülhet fel, amely a könyvvizsgálói továbbképzésbe integrálható:

- Blended learning: kombinált módszer
- Training alapú oktatás
- Projekt módszer

A **blended learning** nem más, mint a hagyományos és e-learninges oktatási formák kombinálása. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy az e-learninges oktatási mód előnyei kiaknázzhatók, ugyanakkor a hátrányainak egyrésze kiküszöbölhető, hiszen a felhasználónak lehetősége nyílik személyesen találkozni és konzultálni az előadóval, vagy a témában jártas mentorral. Ekkor a digitális kompetenciák hiányosságai részben orvosolhatók, a felhasználó motivációját egy jó mentor fel tudja ébreszteni, valamint megteremtődik az a személyes kapcsolat, ami nagymértékben elősegíti a kérdések, problémák megoldását. Sőt ilyen találkozások alkalmával szakmai viták generálhatók a téma köré. Ez már tulajdonképpen rámutat két másik módszerre, a training alapú oktatás és projekt módszerekre.

A blended learning módszer elemei tulajdonképpen már megjelennek a könyvvizsgálói továbbképzésben, csak még inkább széttagolt módon, azaz az egynapos továbbképzés témái az online anyagoktól külön témákat dolgoznak fel, illetve a konzultáció jelleg még nem eléggé erőteljesen jelenik meg. Ugyanakkor ehhez a módszerhez az MKVK feltételei, környezete adott, így ez egy rövid távon megvalósítható továbbképzési fejlesztés lehet.

A **training alapú oktatás** akkor hatékony, ha kis létszámú csoportban megrendezett, konkrét és szűk témakör köré szerveződik, és az adott területben jártas tréner, mentor vezeti. Irányított, tapasztalati tanulást jelent, amely célja egy adott készség fejlesztése a valósághoz hasonló helyzetek szimulálásával. A training alatt értsük azt, hogy ez egy tapasztalati tanulási módszer (learning by doing), workshop jellegű, nem pedig a training címmel meghirdetett, de akár több száz főnek szóló képzés (tulajdonképpen utóbbi esetben az angol szó fordítása történik meg, training = képzés, de az eredeti módszertani tartalmak már eltűntek belőle). Ezt azért fontos kiemelni, mert napjainkban a training módszerek nagyon sokszínűek, mondhatnánk felhígultak. A trainingek hatékonysága pontosan abban rejlik, hogy konkrét témákat, eseteket feldolgozva az egyéni és közös gondolkodásra, problémák azonosítására és megoldások keresésére fókuszál.

Előnyeként fogalmazható meg továbbá, hogy a csoportos munka elősegíti a személyes és társas kompetenciák fejlődését, a közösség jobban összekovácsolódik, a személyes szakmai kapcsolatok erősödnek.

A **projekt módszer** tulajdonképpen a training alapú oktatás elemeként is említhető. A módszer a résztvevők érdeklődésére, az oktató és a résztvevők közös tevékenységére épít. A tanulás itt indirekt módon jelenik meg, egy vagy több gyakorlati vonatkozású terv megvalósításaként. Az ismeretszerzés fő forrása a tapasztalás. A hangsúly a megoldás folyamatán és a végeredményen van. Azaz a cél valamilyen konkrét produktum létrehozása, probléma megoldása. A módszer a résztvevőktől kreativitást, nagyfokú kooperációt és az egész személyiség mozgósítását igényli.

A könyvvizsgálói továbbképzésnek a training alapú oktatás és a projekt módszer választható formái lehetnének. Megítélésem szerint a könyvvizsgálók nyitottak lennének ezekre a formákra, hiszen építenek szakmai tapasztalatukra, teret biztosítanak a kreatív gondolkodásnak és szakmai vitáknak, és meghagyják a tanulás önállóságának érzését.

Összefoglalás

A digitalizáció erőteljes hatásai és egyben elvárásai a könyvvizsgáló szakmán és szakembereken túlmutatnak; foglalkoznak vele politikusok, különböző szakmákat képviselő szervezetek, vállalatok, közigazgatás, oktatási intézmények, és még sokáig sorolhatnánk. Könyvvizsgálóként nem csukhatjuk be a szemünket, és léphetünk túl azon, hogy elengedhetetlen és sürgető a digitális képességeink, készségeink fejlesztése. A modern eszközök alkalmazásával és újabb módszerek elterjedésével szakmai továbbképzésünk struktúrájának megújítására is szükség van.

Ehhez az MKVK folyamatosan tanulmányozza a nemzetközi és hazai szabályozók és szakmai szervezetek útmutatásait és előírásait, hogy a digitalizáció számtalan irányú újdonságait és kihívásait megismerje, valamint törekedjen azoknak megfelelő megoldásokat nyújtani a könyvvizsgálók számára. Ide tartoznak a jelenleg alkalmazott módszerek, mint az online képzések megjelenése, az önképzés, az elektronikus oktatási anyagok, az internet alapú adatszolgáltatások. Mondhatjuk, hogy ez kevés. Nem kevés, ezek az első lépések. A további lépéseket az MKVK tervezi, egyeztetéseket folytat, előkészül. A cél az, hogy a magyar könyvvizsgálók megfeleljenek korunk - jelen esetben digitális - igényeinek, hogy ismerjék az új digitális eszközöket, és képesek legyenek digitálisan tanulni. Ezek eredményeképpen ügyfeleik felkészült és modern könyvvizsgálóval dolgozhatnak, és a könyvvizsgálói szakmát magas színvonalon képviselhetik.

Végül, összegezzünk egy kis humorral fűszerezve - a digitális kompetenciák fejlesztése és digitális tanulás:

Miért, avagy a motivációs faktor: “Ha csak az ismert dolgok érdekelnének, lakatosnak mentem volna.”(Albert Einstein)

Célkitűzés: „A világ, amit teremtettünk a gondolkodásunk eredménye; nem lehet megváltoztatni gondolkodásunk megváltoztatása nélkül.” (Albert Einstein)

Menni fog!: „Nézzék, a távíró nem más, mint egy nagyon-nagyon hosszú macska. Meghúzzák a farkát New Yorkban és a feje Los Angelesben nyivákol. Értik ezt? Na, a rádió pontosan ugyanígy működik: itt beküldik a jelet, ott pedig megkapják. Az egyetlen különbség, hogy itt nincsen macska.” (Albert Einstein)

Szakirodalom:

1. EP 2016/2273 (INI): Európai Parlament jelentése a 2016–2020-as időszakra vonatkozó uniós e-kormányzati cselekvési tervről (2016/2273(INI)) állásfoglalásra irányuló indítvány, 2-3. pontjai
2. IAESB 2017: Handbook of International Education Pronouncement, IES 7. , <https://www.ifac.org/news-events/2017-07/iaesb-eneews-july-2017>
3. Fülöp-Bíró 2004: FÜLÖP Tünde Emese - Bíró Piroska: E-learning előnyei és hátrányai. Multimédia az oktatásban. Szeged, 2004. május 27-29. pp. 89.
4. Hausmann Róbert: A digitalizáció gyökeresen átalakítja az államigazgatást is: http://www.napi.hu/prcikk/a_digitalizacio_gyokeresen_atalakitja_az_allamigazgatast_is.631289.html
5. Magyarország Digitális Oktatási Stratégiája: <http://www.kormany.hu/download/a/59/d0000/Magyarorsza%CC%81g%20Digita%CC%81lis%20Oktata%CC%81si%20Strate%CC%81gia%CC%81ja.pdf>
6. MKVK Szakmai továbbképzési szabályzat

7. MTI 2017.03: <https://www.debrecegradiofm95.hu/vilag/hol-a-helvunk-a-digitalis-vilagban-az-5-0-as-tarsadalomban/2017/03/20/>
8. EC 2015: Provision for Adult Learning in Europe”, (p.27) http://ec.europa.eu/education/library/reports/policy-provision-adult-learning_en.pdf.
9. EC 2016: Európai Bizottság: „Új Európai Készségfejlesztési Program”, 2016. június 10.
10. Európai Tanács állásfoglalása a felnőttkori tanulásra vonatkozó megújított európai cselekvési programról - 2011/C 372/01.
11. BGE oktatás módszertani fogalmak tára
12. Paksi-Petró Csilla: A közigazgatási vezetőfejlesztés oktatás-módszertana, újszerű módszerek és technikák, az irányított önfejlesztés alkalmazási lehetőségeinek vizsgálata, PhD értekezés, 2017.
13. Internet-felhasználók: <http://www.internetworldstats.com/stats.htm>